

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 2 Νοεμβρίου 2016, με την εξής σύνθεση : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Σωτηρία Ντούνη, Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Αγγελική Μαυρουδή και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδροι, Ασημίνα Σαντοριναίου, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Γεωργία Τζομάκα, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης (εισηγητής), Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Αργυρώ Μαυρομάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης και Ειρήνη Κατσικέρη, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Μιχαήλ Ζυμή.

Για να δικάσει την από 4.9.2011 (Α.Β.Δ. .../8.3.2012), για αναίρεση της 3050/2010 οριστικής απόφασης του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αίτηση της Ε. Κ. του ..., κατοίκου ... (οδός), η οποία παραστάθηκε μετά του πληρεξούσιου δικηγόρου της Γεώργιου Σκούτα (ΑΜ/ΔΣΑ 12644),

κ α τ ά **α)** του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη και **β)** του ..., όπως

νομίμως εκπροσωπείται, που παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Ευτυχίας Κασομένου.

Με την .../30.10.2001 απόφαση της Οικονομικής Επιθεώρησης Αθηνών του Υπουργείου Οικονομικών, η αναιρεσείουσα καταλογίσθηκε με το ποσό των 243.960.231 δραχμών, το οποίο φέρεται ότι συνιστά έλλειμμα στη διαχείριση του προϊόντος χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής του ..., που είχαν εκδοθεί με υπόλογο την ίδια, καθώς και με τις αναλογούσες στο έλλειμμα αυτό προσαυξήσεις ύψους 198.756.694 δραχμών, ήτοι συνολικώς με το ποσό των 442.716.925 δραχμών ή 1.299.242,63 ευρώ.

Κατά μερική παραδοχή έφεσης της αναιρεσείουσας κατά της ως άνω καταλογιστικής απόφασης, με την 3050/2010 οριστική απόφαση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το καταλογισθέν σε βάρος αυτής ποσό περιορίσθηκε σε 1.234.033,52 ευρώ.

Με την υπό κρίση αίτηση και για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτήν, ζητείται η αναίρεση της προαναφερόμενης απόφασης του IV Τμήματος.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της αναιρεσείουσας, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης.

Τους εκπροσώπους του Ελληνικού Δημοσίου και του ..., που ζήτησαν την απόρριψή της. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη με παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από την Αντιπρόεδρο Άννα Λιγωμένου και τις Συμβούλους Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα και Γεωργία Τζομάκα, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο,

Αποφάσισε τα εξής:

I. Σε περίπτωση νομοθετικής μεταβολής, όταν οι νεότερες διατάξεις, με τις οποίες θεσπίζεται το πρώτον η υποχρέωση καταβολής παραβόλου ή αυξάνεται το ήδη προβλεπόμενο παράβολο, δεν περιλαμβάνουν μεταβατικές ή επιτρεπώς αναδρομικές ρυθμίσεις, η υποχρέωση καταβολής παραβόλου, ως επιβολή οικονομικού βάρους, κρίνεται με βάση το νόμο που ίσχυε κατά το χρόνο άσκησης του οικείου ένδικου βοηθήματος ή μέσου (βλ. 189/2011 Ολομ. Ελ. Συν.). Αιτήσεις αναίρεσης, επομένως, που έχουν ασκηθεί υπό το καθεστώς ισχύος της παραγράφου 3 του άρθρου 57 του ν. 3659/2008 «Βελτίωση και επιτάχυνση των διαδικασιών της δίκης στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια και άλλες διατάξεις» (Α' 77/7.5.2008), ήτοι από 7.6.2008 και εφεξής (βλ. το άρθρο 82 του νόμου αυτού), διέπονται, ως προς την υποχρέωση καταβολής παραβόλου, από τις διατάξεις της εν λόγω παραγράφου, με την οποία το άρθρο 56 του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου (π.δ. 774/1980, Α' 189) αντικαταστάθηκε ως ακολούθως: «1. Το ένδικο βοήθημα ή μέσο, πλην αυτού

που ασκείται από τους Υπουργούς, τα Ν.Π.Δ.Δ. και το Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, απορρίπτεται ως απαράδεκτο, αν, έως την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης, δεν προσκομισθεί το προβλεπόμενο από τις οικείες διατάξεις αποδεικτικό καταβολής παραβόλου. Το δικαστήριο, αν μέχρι την πρώτη συζήτηση δεν καταβληθεί παράβολο ή αυτό που καταβλήθηκε είναι ελλιπές, κατ' αίτηση του υπόχρεου για την καταβολή, χορηγεί σ' αυτόν προθεσμία μέχρι πέντε ημερών, η οποία αρχίζει από την επομένη της συζήτησης της υπόθεσης, για την καταβολή ή τη συμπλήρωση του παραβόλου και την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής τους (...) 3. Το παράβολο ορίζεται: α) (...) δ) για τα ένδικα βοηθήματα ή μέσα κατά καταλογιστικών πράξεων ή αποφάσεων και για τις χρηματικού αντικειμένου διαφορές σε ποσοστό ένα τοις εκατό του αμφισβητούμενου ποσού, χωρίς τις τυχόν προσαυξήσεις. Το αναλογικό παράβολο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριάντα ευρώ. Αν υπερβαίνει το ποσό των χιλίων πεντακοσίων ευρώ, καταβάλλεται το ποσό αυτό και το τυχόν επιπλέον οφειλόμενο παράβολο καταλογίζεται με την απόφαση, σε περίπτωση απόρριψης ή εν μέρει αποδοχής του ενδίκου βοηθήματος ή μέσου. 4. Το παράβολο, αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο γίνει δεκτό ή υποβληθεί παραίτηση ή καταργηθεί η δίκη για οποιονδήποτε λόγο, αποδίδεται σε αυτόν που το κατέβαλε. Αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο απορριφθεί, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου, ενώ αν γίνει δεκτό εν μέρει, το παράβολο αποδίδεται κατά ένα μέρος του, το οποίο καθορίζεται κατά την κρίση του δικαστηρίου. 5. Το δικαστήριο μπορεί, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να διατάξει την απόδοση του παραβόλου ακόμα και όταν απορρίπτεται το ένδικο βοήθημα ή μέσο. Επίσης, μπορεί να

διατάζει το διπλασιασμό του παραβόλου αν το ένδικο βοήθημα ή μέσο είναι προδήλως απαράδεκτο ή προδήλως αβάσιμο (...). Έχοντας ως άνω, οι ρυθμίσεις του άρθρου 57 παρ. 3 του ν. 3659/2008, με τις οποίες η υποχρέωση καταβολής παραβόλου καθιερώνεται ως προϋπόθεση του παραδεκτού των ασκουμένων από ιδιώτες ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, παρίστανται αφενός εύλογες, καθόσον αποβλέπουν στην αποτροπή άσκησης απερίσκεπτων και αστήρικτων ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, χάριν της εύρυθμης λειτουργίας του Δικαστηρίου και της αποτελεσματικής απονομής της δικαιοσύνης, αφετέρου πρόσφορες για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού, ενόψει, μάλιστα, του ότι:

α) σε αντίθεση με τις προϊσχύσασες διατάξεις του άρθρου 56 του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου για διαφορές από καταλογισμούς, τίθεται πλέον ανώτατο όριο (οροφή) στο ποσό του προκαταβλητέου μέχρι την πρώτη συζήτηση παραβόλου (1.500 ευρώ), β) προβλέπεται η δυνατότητα απόδοσης του καταβληθέντος παραβόλου, όχι μόνον επί παραδοχής του ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, αλλά και κατόπιν δικαστικής κρίσης περί του δικαιολογημένου της άσκησής του, και γ) το ύψος του παραβόλου και, κατ' επέκταση, η σχετική οικονομική επιβάρυνση ορίζονται σε αναλογία με το οικονομικό αντικείμενο της υπόθεσης (ποσοστό ένα τοις εκατό - 1% - επί του αμφισβητούμενου ποσού), προκειμένου η υποχρέωση καταβολής του παραβόλου να λειτουργήσει πράγματι αποτρεπτικά για την άσκηση παρελκυστικών ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων. Με τα δεδομένα αυτά, οι νέες ρυθμίσεις δεν αντιβαίνουν προς τις διατάξεις περί παροχής δικαστικής προστασίας των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του

Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), ούτε προς την καθιερούμενη με το 25 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένου, περαιτέρω, υπόψη ότι είναι απολύτως σαφείς και όχι αντικειμενικώς ικανές να γεννήσουν αμφιβολίες, ούτε όσον αφορά την υποχρέωση προσκόμισης του αποδεικτικού καταβόλης του παραβόλου, συγχρόνως με την κατάθεση της αίτησης ή, το αργότερο, εντός πέντε ημερών από την πρώτη συζήτηση αυτής, ούτε ως προς την επερχόμενη έννομη συνέπεια του απαραδέκτου της αναίρεσης, σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης προσκόμισης του εν λόγω αποδεικτικού (βλ. 4327/2013 Ολομ. Ελ. Συν., όπου και μειοψηφία).

II. Στην προκειμένη περίπτωση, κατά της .../30.10.2001 απόφασης της Οικονομικής Επιθεώρησης Αθηνών του Υπουργείου Οικονομικών για τον καταλογισμό της αναιρεσείουσας με το ποσό των 243.960.231 δραχμών, προς αποκατάσταση ισόποσου ελλείμματος στη διαχείριση του προϊόντος χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής του ..., των οποίων αυτή είχε οριστεί υπόλογος, πλέον προσαυξήσεων ύψους 198.756.694 δραχμών, ήτοι συνολικώς με το ποσό των 442.716.925 δραχμών ή 1.299.242,63 ευρώ, η αναιρεσείουσα άσκησε την από 2.4.2002 (κατατεθείσα στο Δικαστήριο στις 29.4.2002) έφεση, η οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, με την 4/2005 απόφαση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, λόγω μη καταβόλης του παραβόλου που προέβλεπε το άρθρο 56 του π.δ/τος 774/1980, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 57 παρ. 3 του ν. 3659/2008. Κατά παραδοχή της από 20.10.2005 (Α.Β.Δ. .../21.11.2005) αίτησης της αναιρεσείουσας, η προαναφερόμενη απόφαση αναιρέθηκε, με την 305/2009 απόφαση της Ολομέλειας του

Δικαστηρίου, με την αιτιολογία ότι οι τότε ισχύουσες περί παραβόλου διατάξεις ήταν αντίθετες στα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, κατά το μέρος που δεν περιείχαν ρύθμιση για το ανώτατο όριο στο ποσό του καταβλητέου παραβόλου, ούτε μεριμνούσαν για την απόδοση του παραβόλου στις περιπτώσεις που, καίτοι το ένδικο βοήθημα απορρίπτεται, η άσκησή του κρίνεται δικαιολογημένη. Αναπεμφθείσας, στη συνέχεια, της υπόθεσης στο Τμήμα, εκδόθηκε από αυτό η ήδη αναιρεσιβαλλόμενη 3050/2010 απόφαση, με την οποία η έφεση της αναιρεσείουσας έγινε εν μέρει δεκτή και το καταλογισθέν σε βάρος της έλλειμμα περιορίσθηκε σε 683.669,05 ευρώ, πλέον προσαυξήσεων 550.364,47 ευρώ. Κατά της τελευταίας αυτής απόφασης παραπονείται η αναιρεσείουσα, με την κρινόμενη από 4.9.2011 (Α.Β.Δ. .../8.3.2012) αίτησή της, η οποία, εφόσον ασκήθηκε μετά τις 7.6.2008, διέπεται, ως προς την υποχρέωση καταβολής παραβόλου, από τις διατάξεις του άρθρου 57 παρ. 3 του ν. 3659/2008. Δοθέντος δε ότι η αναιρεσείουσα δεν προκατέβαλε το οριζόμενο από τις διατάξεις αυτές, ενόψει του ποσού του καταλογισθέντος ελλείμματος, όπως περιορίσθηκε από το Τμήμα, παράβολο των 1.500 ευρώ, υποστηρίζοντας αβασίμως, με το από 2.11.2016 υπόμνημά της, ότι δεν υπέχει τέτοια υποχρέωση, την οποία εσφαλμένως υπολαμβάνει ως ερειδόμενη στις ρυθμίσεις του άρθρου 56 του π.δ/τος 774/1980, ως είχαν πριν από την αντικατάστασή τους, η ένδικη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, εκτιμωμένων, όμως, των περιστάσεων, το Δικαστήριο κρίνει ότι το καταβλητέο παράβολο δεν πρέπει να καταψηφισθεί σε βάρος της αναιρεσείουσας.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 18 Ιανουαρίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΕΦΕΝΤΑΚΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 5 Απριλίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ	ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ